

Csanádpalotai Települési Értéktár Bizottság
6913 Csanádpalota, Kelemen László tér 10.

Tárgy: Beszámoló a Csanádpalotai Települési
Értéktár Bizottság 2019. évi tevékeny-
ségéről

Mell.: beszámoló

Csanádpalota Városi Önkormányzat
Képviselő-testülete

Csanádpalota

Kelemen László tér 10.

6 9 1 3

Tisztelt Képviselő-testület!

A Képviselő-testület 2020. január 15-i soros ülésére mellékelten megküldöm a Csanádpalotai Települési Értéktár Bizottság 2019. évi tevékenységéről és a Bizottság létrehozása óta végzett munkájáról beszámolót.

Csanádpalota, 2020. január 8.

A Bizottság nevében tisztelettel:

Gila Mihályné
TÉB elnöke

Csanádpalotai Települési Értéktár Bizottság
6913 Csanádpalota, Kelemen László tér 10.

Csanádpalota Városi Önkormányzat
Képviselő-testülete

Csanádpalota

Kelemen László tér 10.

6 9 1 3

Tisztelt Képviselő-testület!

A Csanádpalotai Települési Értéktár Bizottság 2019. évi tevékenységéről és a Bizottság létrehozása óta végzett munkájáról az alábbi beszámolót terjesztjük a tisztelt Képviselő-testület elé:

2019. évi tevékenység

A Bizottság 2019-ben 3 ülést tartott. Az első ülés 2019. január 15-én került megtartásra. A Bizottság az ülésen döntött a 2019. évi munka- és pénzügyi tervről, véleményezte a 2018. évi tevékenységről szóló beszámolót, valamint a Bizottság működését érintő módosításokat kezdeményezett. A Képviselő-testület a Bizottság beszámolóját és az SzMSz módosítás kezdeményezését a 2019. január 30-i ülésén tárgyalta. A Képviselő-testület a beszámolót a 21/2019. (01.30.) képviselő-testületi határozatával elfogadta, a Bizottság Szervezeti és Működési Szabályzatát a kezdeményezésnek megfelelően módosította. A módosítás következtében a Bizottság 5 tagúvá egészült ki. A Képviselő-testület a Bizottság további tagjaként 2019. január 30. napjával Benkéné Bogdán Zsuzsannát és Fejes Ferencet választotta meg.

A 2019. március 26-i ülésen 7 javaslat került elbírálásra. A Bizottság döntése alapján a helyi értéktárba felvételre került:

1. agrár- és élelmiszergazdaság kategóriában:
 - Óshonos cigája fajta juh tenyésztése Csanádpalotán,
2. épített környezet kategóriában:
 - Emeletes iskola,
 - Nepomuki Szent János szobor,
3. ipari és műszaki megoldások kategóriában:
 - Nagy Péter családjának kötélgyártó tevékenysége,
4. kulturális örökség kategóriában:
 - Népi imák Csanádpalotán,
5. turizmus kategóriában:
 - Csőrege,
 - Vízenkőtt-kútbakött.

2019-ben a harmadik ülés napirendjén, december 19. napján szintén a helyi Értéktárba történő felvételre beérkezett javaslatok elbírálása szerepelt. A javaslatokról pozitív döntés született, a helyi értékek köre az alábbiakkal gyarapodott:

1. kulturális örökség kategóriában:
 - Diákszínházas Csanádpalotán,
 - Kelemen László Emlékpark.

A Megyei Értéktárba történő felvételre javaslat 2019-ben nem volt.

2019. szeptember 7-én Budapesten megrendezésre került a IV. Magyar Értékek Napja. A rendezvényt a Hungarikum Bizottság, a Népfőiskola Alapítvány, a Nemzeti Művelődési Intézet és a Magyar Nemzeti Értékek és Hungarikumok Szövetsége szervezte, több ágazat összefogásával és támogatásával. Az egész napos rendezvényre valamennyi Települési Értéktár Bizottság elnöke meghívást kapott.

A rendezvény programjainak a Szent István Bazilika és a Pesti Vigadó adott otthont. A programok: Szentmise, Ökumenikus terményáldás, Orgonakoncert, majd Megtartó értékeink címmel konferencia a Kárpát-medencei értéktáráról.

A Magyar Értékek Napja rendezvényen a Bizottság elnöke részt vett.

A Bizottság létrehozása óta végzett munka

Létrehozás:

Csanádpalota Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény (a továbbiakban: Hungarikum törvény) 3. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján 2016. májusában, a 111/2016. (05. 26.) képviselő-testületi határozatával döntött a Csanádpalotai Települési Értéktár Bizottság létrehozásáról. A Képviselő-testület a Bizottság tagjaivá Gila Mihályné nyugdíjas köztisztviselőt, Hajas Lászlóné települési önkormányzati képviselőt és Makán Andrásné könyvtárvezetőt választotta meg.

A Bizottság létrehozásának célja, hogy azonosítsa a Csanádpalota városban fellelhető nemzeti értékeket a fentebb idézett törvény végrehajtására megjelent 114/2013. (IV. 16.) Kormányrendeletben meghatározottak szerint, létrehozza és gondozza a települési értéktárat és azt nyilvántartás céljából küldje meg a Megyei Értéktár Bizottság részére.

Működés:

A Bizottság a Képviselő-testület által 2016. augusztus 31-én elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározottak szerint működik. Tevékenységét a Hungarikum törvény és az e törvény végrehajtási rendeletében, a 114/2013. (IV. 16.) Kormányrendeletben foglaltak alapján végzi.

A Bizottság első ülését a Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadását követően, 2016. szeptember 15-én tartotta meg, melyen megválasztásra került a Bizottság elnöke, Gila Mihályné nyugdíjas köztisztviselő személyében.

A Bizottság életében 2016-ban a feladattal történő ismerkedés, a tapasztalatszerzés volt a fő cél. 2016 júliusában ellátogattunk Apátfalvára, ahol 2015 óta működik a Települési Értéktár Bizottság. Az első találkozás alkalmával működésükről tájékozódunk, majd 2016 decemberében meghívást kaptunk üléseikre, amelyen a települési értéktárba történő felvételre érkezett javaslatokat bírálták el. Itt betekintést nyerhettünk a javaslatot tartalmazó írásbeli előterjesztésekbe. A Bizottság tagjai elmondták az értékgyűjtéssel kapcsolatos tapasztalataikat, szóltak a tevékenység során adódott nehézségekről,

buktatókról, felhívták a figyelmet többek között a javaslat terjedelmére, az előírt mellékletek fontosságára, a saját tulajdonú fotók, filmek felhasználhatóságához való hozzájáruló nyilatkozatok meglétére, a javasolt értéket megjelenítő információk listájának (bibliográfia) összeállítására, az elbírálási határidő betartására, a jogszabályi előírások figyelemmel kísérésére.

Bizottságunk második alkalommal 2016. november 30-án ülésezett. Az ülésen ismertetésre került az SzMSz, valamint napirendként sor került a helyi értékgyűjtő munka megkezdésével kapcsolatos feladatok megbeszélésére. Ezen utóbbi napirenddel kapcsolatosan a Bizottság úgy határozott, hogy a Bizottság végezze el az általa ismert helyi értékek szakterületenként besorolását, továbbá szervezzen kerekasztal megbeszélését azon személyek részvételével, akik az értékgyűjtő munkába bevonhatók. Erre a kerekasztal megbeszélésre 2017. február 15-én sor került.

A Bizottság 2017-ben 3, 2018-ban pedig 2 alkalommal ülésezett. Az év első ülésének napirendjén a Bizottság tevékenységéről szóló beszámoló véleményezése, valamint az éves munka- és pénzügyi terv elfogadása szerepelt. Az évben tartott többi ülés időpontja a beérkezett javaslatok elbírálásához igazodott. A Bizottság a beérkezett javaslatokról az előírt határidőn belül döntött. A helyi értéktárba az eddig javasolt valamennyi nemzeti érték felvételre került. Ezek a Csongrád Megyei Értéktár honlapján is közzétételre kerültek, a Bizottság a Megyei Értéktár részére történő továbbítási kötelezettségének eleget tett.

Az Értéktár Bizottság évente készít munka- és pénzügyi tervet. A Bizottság létrehozása óta külön pénzügyi kerettel nem rendelkezik, az Önkormányzat a Bizottság működéséhez szükséges feltételeket a Hivatal útján, természetben biztosítja.

A Bizottság tevékenységének végzéséhez kettő pendrive (16 GB), a nyilvántartásba vett helyi értékek anyagának megőrkítéséhez pedig egy külső tárhely (1 terabájtos külső winchester) áll rendelkezésére, melyet korábbi kérésünkre szintén az Önkormányzat biztosított 2019. novemberében.

Beszámolási kötelezettség:

A Bizottság a Szervezeti és Működési Szabályzat szerinti beszámolási kötelezettségének eleget tett, a tevékenységéről szóló évenkénti beszámolót a Képviselő-testület felé megküldte. A Bizottság beszámolóit a Képviselő-testület a 69/2017. (04.26.), a 18/2018. (01.31.) és a 21/2019. (01.30.) képviselő-testületi határozattal elfogadta.

Ellenőrzés:

2018. júniusában az Önkormányzatnál a közművelődési feladatellátást illetően átfogó szakfelületei vizsgálatra került sor. A szakértő Csanádpalota Város Önkormányzata közművelődési feladatellátásának átfogó szakfelületei vizsgálatát az Emberi Erőforrások Minisztériuma 23221-5/2018/ KOZOSMUV számú – 2018. május 22-én kelt – megbízása alapján végezte el. A 2019-ben elkészült vizsgálati jelentés megállapítása szerint a 2016-ban létrehozott Bizottság aktívan működik. A vizsgálatot végző az ellenőrzés során áttekintette a Bizottság 2016 – 2017 – 2018. évi jegyzőkönyveit.

Pályázat:

A Bizottság a létrehozását követően kidolgozta a Földművelésügyi Minisztérium „HUNG-2016 kódjelű a nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, népszerűsítésének, megismertetésének, megőrzésének és gondozásának támogatására” kiírt felhívásra az Önkormányzat által a 2016. július 20-i határidőre benyújtott pályázatot, mely a

működéshez szükséges tárgyi feltételek megteremtését célozta meg. A pályázat sajnos nem nyert támogatást, elutasításra került azon indokkal, hogy „a pályázat nem felel meg a pályázati felhívásban foglaltaknak, ugyanis a pályázó település már rendelkezik települési értéktárral.”

2018-ban a pályázati felhívásra az Önkormányzat a folyamatban lévő csődeljárás miatt nem pályázhatott, az elmúlt évben pedig már a pályázati felület megnyitása napján lezárták a pályázatok befogadását a rendelkezésre álló keret kimerülése miatt.

Szakmai napokon való részvétel:

Bizottságunk képviseltette magát a Nemzeti Művelődési Intézet Csongrád Megyei Igazgatóságának szervezésében 2018. július 14-én Csongrádon megrendezett „Csongrád Megyei Értékek Szakmai Napja”-n, melyen a gyakorlati értékgyűjtő munkát segítő előadások hangzottak el és bemutatók voltak megtekinthetők. A rendezvényen 3 fővel vettünk részt, az utazás költségeit az Önkormányzat fedezte.

2019. szeptember 7-én a IV. Magyar Értékek Napjára a települési értéktárak elnökei kaptak meghívást. Ez a rendezvény Budapesten volt, itt a Bizottság elnöke vett részt.

Tájékoztatás:

A Települési Értéktár Bizottság létrehozásáról, a helyi értékek gyűjtéséről a helyi lakosságot a Palotai Krónika 2016. szeptemberében megjelent 7. számában tájékoztattuk. Ezt követően a helyi értéktárba felvett értékekről 2017. áprilisában jelent meg írás, a helyi lap 2017. évi 2. számában. Az elmúlt év júliusában pedig „Mire jók az értéktárak?” címmel jelent meg egy cikk a Krónika 2019. évi 2. számában.

A Települési Értéktár Bizottság létrehozásáról, működéséről, az értékek gyűjtésével kapcsolatos információkról szóló tájékoztatókat, a helyi értéktárba felvett nemzeti értékekkel kapcsolatos javaslatokat az érdeklődők az Önkormányzat www.csanadpalota.hu honlapján 2017-ben létrehozott „Települési Értéktár” menüben olvashatják.

A helyi Teadélután Klub felkérésére a Városi Könyvtárban 2018. december 4-én a Települési Értéktárral kapcsolatos előadásra került sor, melyet Hajas Lászlóné bizottsági tag prezentált. A bemutató keretében szó volt az értéktári munka fontosságáról, az értékgyűjtő munka menetéről, valamint bemutatásra kerültek a helyi értéktár nyilvántartásába felvett helyi nemzeti értékek digitalizált anyagai.

A helyi nemzeti értékek gyűjtése:

A Bizottság Csanádpalota ismert helyi értékeinek feltérképezése érdekében 2017. február 15-án kerekasztal beszélgetést tartott, a helyi értékek utókor számára történő megőrzése iránt elhivatott személyek részvételével. A megbeszélésen elhangzottak alapján összeállításra került a település ismert helyi értékeinek listája, mely alapjául szolgálhat az értékgyűjtő munkának. A megbeszélés hasznosnak bizonyult: a résztvevők olyan értékekre hívták fel a figyelmet, melyek értéktárba történő felvétele, az érték írásbeli és elektronikus dokumentációjának elkészítése az utókor számára történő megőrzés céljából indokolt.

A Csanádpalotai Települési Értéktárba felvett helyi nemzeti értékek:

A helyi értékek soraiba felvételre javasolt értékeket a Bizottság nyilvántartásba vette, valamennyi javaslat tartalmazta a jogszabályi előírások szerinti feltételeket. Javaslattevők: Ádók István, Bánné Szikszai Erika, Benke Marcell, Hajas László, Hajas Lászlóné, Nagyfalusi Istvánné, Vargáné Nagyfalusi Ilona.

A nyilvántartásba eddig felvett **19 helyi nemzeti érték** :

I. agrár- és élelmiszergazdaság kategóriában:

1. Margarinos kifli,
2. Óshonos cigája fajta juh tenyésztése Csanádpalotán,

II. egészség- és életmód kategóriában:

1. Tarhonyakészítés,
2. Tótkalács,

III. épített környezet kategóriában:

1. Emeletes községháza,
2. „Csanádpalota – Földvár”,
3. Emeletes iskola,
4. Nepomuki Szent János szobor,

IV. ipari és műszaki megoldások kategóriában:

1. Nagy Péter családjának kötélgyártó tevékenysége,

V. kulturális örökség kategóriában:

1. Asztalos P. Kálmán, Csanádpalota történetének és néprajzának írója munkássága,
2. Brengarten Henrik falufejlesztő tevékenysége,
3. Kálmány Lajos, a népi kultúra gyűjtője szellemi hagyatéka,
4. a „Kelemen László Emlékéért Kulturális Alapítvány értékőrző, értékteremtő tevékenysége”,
5. Népi imák Csanádpalotán,
6. Diákszínházi játékok Csanádpalotán,
7. Kelemen László Emlékpark,

VI. természeti környezet kategóriában:

1. Gólyák Csanádpalotán,

VII. turizmus kategóriában:

1. Csőrege,
2. Vízenkőtt-kútbakótt.

Az egyes értékekkel kapcsolatosan a Bizottság birtokába került kiadványok, dokumentumok eredetben vagy fénymásolatban – a javaslatokkal együtt - a helyi könyvtárban kerültek elhelyezésre.

A Csanádpalotai Települési Értéktárba eddig felvett helyi értékekkel kapcsolatos leírásokat a Csongrád Megyei Értéktár Bizottsághoz – a Megyei Önkormányzat honlapján, a települési értéktárak címszó alatt történő megjelenítés céljából – megküldtük. Ezek sorából a Megyei Értéktárba történő felvétel iránti javaslatról nincs tudomásunk. Helyi értékeink közül Asztalos P. Kálmán tevékenységét, a Csanádpalotai Földvárat, Nagy Péter és családjának kötélgyártó tevékenységét, valamint a Kelemen László Emlékparkot érdemesnek tartanánk a megyei értéktárba történő felvételre.

A felvételre javasolt helyi nemzeti értékekkel kapcsolatosan szakértő igénybevételére eddig nem került sor.

Jövőkép:

A Csanádpalotai Települési Értéktár Bizottság az értékgyűjtő, értékfeltáró munkához szükségesnek tartaná

- a meglévő értékek (tárgyi eszközök, szellemi termékek) leltárának elkészítését, ezek tárolására egy állandó hely kijelölését és ezzel egyidejűleg az értékek megóvása érdekében felelős személy kijelölését,
- a Kelemen László Művelődési Ház keretében belül működő Honismereti Kör és Helytörténeti Kör szerepének tisztázását,
- az Önkormányzat tulajdonát képező Asztalos P. Kálmán Helytörténeti Gyűjtemény épületének alkalmassá tételét a meglévő és a későbbiekben feltárássra kerülő értékek bemutatására, tárolására, melyhez a makói József Attila Múzeum 2019-ben felajánlotta szakmai segítségét (a pénzügyi forrás pályázati úton történő megszerzéséhez, a bemutatótér kialakításához és az ehhez szükséges berendezéseket illetően).

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérjük, hogy a Bizottság 2019. évi tevékenységéről és a Bizottság létrehozása óta végzett munkájáról szóló beszámolót megtárgyalni és elfogadni szíveskedjenek.

A Bizottság készített egy összeállítást a helyi értéktárba eddig felvett helyi nemzeti értékek digitalizált anyagaiból. A prezentációt beszámolónk részeként az ülésen kívánjuk bemutatni.

Csanádpalota, 2020. január 7.

Csanádpalotai Települési Értéktár Bizottság